



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 26. helmikuuta 2018
(OR. en)

6125/18

CFSP/PESC 137
DEVGEN 15
CLIMA 25
COPS 41
ENV 75
ONU 8
RELEX 113

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 6094/18

Asia: Neuvoston päätelmät ilmastodiplomatiasta
- Neuvoston päätelmät (26. helmikuuta 2018)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3598. istunnossaan 26. helmikuuta 2018
hyväksymät päätelmät ilmastodiplomatiasta.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT ILMASTODIPLOMATIASTA

Neuvosto:

Sitoutuminen monenvälisyyteen / Pariisin sopimuksen nopean täytäntöönpanon kiireellisyys

1. KOROSTAA EU:n globaalistrategian mukaisesti, että yhteinen sääntöihin perustuva maailmanjärjestys, keskeisenä periaatteenaan monenvälisyys ja ytimessään Yhdistyneet kansakunnat, on ratkaisevan tärkeä, ja VAHVISTAA, että EU jatkaa tiennäyttäjänä globaalien ilmastotoimien toteuttamiseksi pannaakseen täysimääräisesti toimeen Pariisin sopimuksen ja toteuttaakseen Agenda 2030:n, johon kestävän kehityksen tavoitteet keskeisesti kuuluvat.
2. PANEE ERITTÄIN HUOLESTUNEENA MERKILLE tuoreimpien raporttien esittämän vahvan tieteellisen näytön ilmastomuutoksen kiihtymisestä ja nopeasti sulkeutuvasta aikaikkunasta, jonka puitteissa maapallon keskilämpötilan nousu voidaan yhteisesti pitää alle kahdessa celsiusasteessa ja pyrkiä rajoittamaan lämpötilan nousu 1,5 celsiusasteeseen esiteollisen ajan tasosta; KOROSTAA, että on ennennäkemättömän kiireellistä vahvistaa entisestään globaaleja ponnisteluja pysäyttää ilmastomuutos ja kääntää sen suunta. ODOTTAA MIELENKIINNOLLA hallitustenvälisen ilmastomuutospaneelin (IPCC) erityiskertomusta vaikutuksista, joita on maapallon keskilämpötilan nousulla 1,5 celsiusasteella esiteollisen ajan tasosta sekä siihen liittyvillä maailman kasvihuonekaasupäästöjen kehityspoluilla; PANEE HUOLESTUNEENA MERKILLE Arktisen neuvoston äskettäiset havainnot, joiden mukaan arktisen alueen lämpeneminen on yli kaksi kertaa nopeampaa kuin maapallon keskimäärin, millä on vakavia maailmanlaajuisia seurauksia. TOTEAA nykyistä nopeampien ilmastotoimien tarpeen, joka tuotiin esiin One Planet -huippukokouksessa joulukuussa 2017.
3. TOTEAA myös Yhdistyneiden kansakuntien ilmastomuutosta koskevan puitesopimuksen sopimusosapuolten 23. konferenssin (COP 23) paljastaneen kasvavan huolestuneisuuden nykyisten globaalien sitoumusten riittävydestä kehityksen suunnan kääntämiseksi; SITOUTUU EDELLEEN täyttämään sitoumuksensa Pariisin sopimuksen toteuttamiseksi täysimääräisesti ja perustuen COP 24:ssa sovittavaan yleismaailmalliseen järjestelmään, jonka säännöt koskevat kaikkia.

Ilmastomuutoksen ja turvallisuuden välisen yhteyden käsittely

4. TOTEAA, että ilmastomuutoksella on välittömiä ja välillisiä vaikutuksia kansainväliseen turvallisuuteen ja vakauteen ja että ilmastomuutos vaikuttaa eniten kaikkein heikoimmissa ja haavoittuvaisimmissa asemissa oleviin, on osasyynä elinkeinon menetyksiin, kohottaa ympäristöön kohdistuvia paineita ja katastrofiriskiä, pakottaa ihmisiä siirtymään kotiseuduiltaan sekä kasvattaa yhteiskunnallisten ja poliittisten levottomuuksien uhkaa.
5. PANEE HUOLESTUNEENA MERKILLE maailman vesivarantojen ja ekosysteemien tilan heikentymisen sekä vesivarojen niukkuuden, veteen liittyvien riskien ja ääri-ilmiöiden aiheuttaman kasvavan uhan. TOTEAA tarpeen entistä kokonaisvaltaisemmille ja suunnitelmallisemmille kansainvälisille ponnisteluille ilmastomuutoksen veteen liittyvien puolien käsittelemiselle EU:n vesidiplomatiaa koskevien neuvoston vuoden 2013 päätelmien ja vuoden 2016 Budapestin vesikonferenssin kaltaisten aloitteiden mukaisesti, ja ODOTTAA MIELENKIINNOLLA Maailman vesineuvoston kahdeksatta kokousta Brasiliassa 16.–23. maaliskuuta 2018. KOROSTAA jäsenvaltioiden ja kumppanimaiden rajatylittävän yhteistyön merkitystä ympäristöasioissa ja varsinkin valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä, asiaankuuluvien kansainvälisten normien ja yleissopimusten mukaisesti, erityisesti YK:n Euroopan talouskomission Espoon yleissopimus, Århusin yleissopimus ja vesiyleissopimukset.
6. VAHVISTAA, että ilmastomuutoksen voimistaessa uhkatekijöitä kehitykseen liittyvien toimenpiteiden on oltava entistä konfliktisensitiivisempiä, samoin kuin turvallisuuteen liittyvien toimintatapojen on oltava entistä ilmastosensitiivisempiä, varsinkin kun kyseessä ovat ilmastomuutoksen vaikutuksille erityisen haavoittuvalaiset valtiot, joihin jo ennestään kohdistuu luonnon, yhteiskunnan tai poliittisen tilanteen aiheuttamaa painetta. PÄÄTTÄÄ valtavirtaistaa entisestään ilmastomuutoksen ja turvallisuuden välistä yhteyttä poliittisessa vuoropuhelussa, konfliktien ennaltaehkäisyssä, humanitaarisessa ja kehitysyhteistyössä sekä katastrofiriskejä koskevissa strategioissa. Tässä yhteydessä EU KANNATTAA jatkuvaa työtä G7:n puitteissa, mukaan lukien parhaiden käytäntöjen jakaminen G7:n ilmasto- ja haavoittuvaisuutta käsittelevässä työryhmässä, sekä YK-järjestelmässä. EU rohkaisee varsinkin YK:n turvallisuusneuvostoa keskittymään yhä voimakkaammin ilmaston ja turvallisuuden väliseen yhteyteen, jota EU suosittaa pysyväksi asiakohdaksi turvallisuusneuvoston päätöslauselmien ja lausuntojen käsittelyssä. EU kannustaa tutkimaan muun muassa institutionaalisia mahdollisuuksia vahvistaa ilmatoriskien arviointia ja hallintaa YK-järjestelmässä.

7. VAHVISTAA tarpeen integroida yhä enemmän tehokkaita ratkaisuja ilmaston turvallisuusriskeihin kaikilla politiikan aloilla, jotta jatkumo ennakkovaroitusten ja varhaisvaiheen toimien välillä vahvistuu. Tarve vallitsee aina ilmastotoimista ja sopeutumiskyvyn kehittämisestä ennaltaehkäisevään diplomatiaan ja parempaan riskienarviointiin asti. TOTEAA, että on kannustettava vesivarojen ja maa-alojen kestävää hoitoa sekä biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä ja kestävää hyödyntämistä, jotta ekosysteemipalvelut voidaan säilyttää. KOROSTAA ilmasto- ja turvallisuusanalyysin teoiksi muuttamisen tärkeyttä, mistä maapallon turvallisuuskonferenssisarjan (Planetary Security Conference) yhteydessä annettu vuoden 2017 Haagin julistus on yksi esimerkki.
8. ODOTTAA MIELENKIINNOLLA korkean edustajan Federica Mogherinin aloitteesta kesäkuussa Brysselissä järjestettävää korkean tason tapahtumaa ilmastosta ja turvallisuudesta. Tapahtuma korostaa ilmastomuutoksen vakautta horjuttavien vaikutusten ja riskien kasvavaa merkitystä sekä vahvistaa EU:n ja sen kumppaneiden sitoutumisen nopeisiin ja kunnianhimoisiin toimiin asiassa.

EU sitoutuu toimimalla – kaikilla tasoilla

9. KOROSTAA, että kansallisesti määritellyt panokset (NDC) ovat laajempien kansallisten kehityssuunnitelmien kulmakiviä ja sellaisina keskeinen tekijä kunnianhimoisten ilmastotoimien sisällyttämisessä kansalliseen päätöksentekoon, ja että panokset on muutettava toteutuskelpoiseksi kansalliseksi politiikaksi ja toimenpiteiksi Pariisin sopimuksen pitkän aikavälin tavoitteiden mukaisesti. PAINOTTAA, että on välttämätöntä ottaa käsittelyyn huomattava ero, joka vallitsee globaaleihin vuosittaisiin kasvihuonekaasupäästöihin vaikuttavien nykyisten kansallisesti määriteltyjen panosten kokonaisvaikutusten ja sellaisten päästövähennyspolkujen välillä, jotka mahdollistavat maapallon keskilämpötilan nousun pitämisen alle kahdessa celsiusasteessa esiteolliseen aikaan nähden ja pyrkivät rajoittamaan lämpötilan nousun 1,5 celsiusasteeseen esiteolliseen aikaan nähden.
10. NOSTAA ESIIN, että EU on hyväksynyt varhain lainsäädännön, joka on tarpeen EU:n kansallisesti määritellyn panoksen toteuttamiseksi osana kunnianhimoista ja tulevaisuuteen suuntautuvaa ilmastopolitiikkaa harjoittavaa energiaunionia. VAHVISTAA EU:n sitoutumisen yhteistyöhön ja kokemusten vaihtoon kumppaneidensa kanssa politiikan täytäntöönpanon tehostamiseksi, muun muassa kansallisesti määriteltyjen panosten kumppanuuden kaltaisin aloittein, ja samalla korostaa EU:n sitoutumista vuotta 2020 edeltävien ilmastositoumusten täyttämiseen.

11. TOTEAA, että vaikuttavat ja tehokkaat sopeutumistoimet, strategiat ja suunnitelmat ovat tärkeitä. Tällaisia ovat muun muassa ekosysteemipohjaiset ratkaisut, joilla tehostetaan kykyä sopeutua ilmastonmuutokseen, vahvistetaan sietokykyä ja vähennetään haavoittuvaisuutta Pariisin sopimuksen puitteissa. Tässä yhteydessä PALAUTTAA MIELEEN EU:n ja sen jäsenvaltioiden tämänhetkiset toimet, joilla vahvistetaan sietokykyä ja sopeutumista. EU ON VALMIS jatkamaan yhteistyötä kaikkien kumppanien kanssa, mukaan lukien kaikkein haavoittuvaisimmat maat ja varsinkin vähiten kehittyneet maat ja pienet kehittyvät saarivaltiot (SIDS), kehityksen nopeuttamiseksi kaikilla tasoilla. PALAUTTAA myös MIELEEN ilmaston ja valtamerten välisen olennaisen yhteyden yhteisen tiedonannon "Kansainvälinen valtamerten hallinnointi: EU:n panos vastuulliseen valtamerten hoitoon" mukaisesti.
12. Myös ilmastomuutoksen ja ilmastodiplomatian yhteydessä EU jatkaa ihmisoikeuksien vaalimista, edistämistä ja suojelua. KOROSTAA, että sukupuolten tasa-arvo, naisten voimaannuttaminen ja naisten täysimääräinen ja tasapuolinen osallistuminen sekä johtajuus ovat olennaisen tärkeitä kestäväen kehityksen saavuttamisessa, mukaan lukien ilmastomuutokseen sopeutuminen; PAINOTTAA myös paikallisyhteisöjen roolia ilmastomuutokseen liittyviin lukuisiin haasteisiin vastaamisessa.
13. Tuo esiin, että EU ja sen jäsenvaltiot tukevat merkittäväällä tavalla valmiuksien kehittämistä ja teknologian siirtoa. KOROSTAA, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat suurin julkisen ilmastorahoituksen antaja, ja PAINOTTAA tarvetta laajemmalle osallistumiselle sekä kunnianhimoista pyrkimistä Pariisin sopimuksen muutostavoitteeseen, jossa on kyse rahoitusvirtojen sovittamisesta kehityskulkuun kohti turvallisia ja kestäviä matalia kasvihuonekaasupäästöjä ja ilmastomuutokseen sopeutuvaa kehitystä. VAHVISTAA sitoutumisensa jatkaa kansainvälisen ilmastorahoituksen lisäämistä osana teollisuusmaiden yhteistä tavoitetta mobilisoida vuosittain 100 miljardia Yhdysvaltain dollaria vuosien 2020 ja 2025 välillä ilmastovaikutuksiin sopeutumiseksi ja niiden hillitsemiseksi. Rahoitus on tarkoitus saada useista eri lähteistä, instrumenteista ja kanavista, ja sillä autetaan kehitysmaita ilmastomuutokseen sopeutumis- ja sen hillitsemissuunnitelmien täytäntöönpanossa. TOTEAA joulukuun 2017 One Planet -huippukokouksessa esille tulleen tarpeen lisätä sekä julkista että yksityistä rahoitusta nykyistä nopeammille ilmastotoimille.

14. PALAUTTAA MIELEEN ilmaston ja kehityksen välisen yhteyden, joka on jo esitetty kehityspolitiikkaa koskevassa EU:n konsensuksessa. Tässä yhteydessä EU ja sen jäsenvaltiot KOROSTAVAT niin ikään, että hiilen hinnoittelu ja fossiilisten polttoaineiden tukien uudistaminen ovat tärkeitä askelia luotaessa ja mahdollistettaessa ympäristöä, jossa rahoitusvirrat on sovitettu turvallisiin ja kestäviin mataliin kasvihuonekaasupäästöihin sekä ilmastomuutokseen sopeutumiseen johtavaan kehityskulkuun, ja että tieteellä ja teknologialla sekä energiayhteistyöllä voi olla merkittävä rooli innovatiivisten ja kestävien ratkaisujen tarjoamiseksi ilmastomuutoksen globaaliin haasteeseen.
15. KOROSTAA ei-valtiollisten toimijoiden tärkeää roolia ilmastotoimissa. TOISTAA, että EU on sitoutunut pitämään yllä yhteyksiä asiaankuuluviin ei-valtiollisiin toimijoihin, muun muassa kansalaisyhteiskuntaan, yksityissektoriin sekä paikallis- ja aluehallintoihin. PAINOTTAA ei-valtiollisten toimijoiden keskeistä asemaa sellaisena kuin se on tunnustettu Pariisin sopimuksessa maailmanlaajuisen ilmastotoimia koskevan ohjelman kautta, kuten myös kestävä kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:ssa ja Addis Abeban toimintasuunnitelmassa. KOROSTAA myös katastrofiriskien vähentämistä koskevan Sendain kehityksen merkitystä. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI paikallis- ja aluehallintojen Bonn–Fidži-sitoumukseen Pariisin sopimuksen panemiseksi täytäntöön sekä rahoituslaitosten sitoumuksiin hiljattain pidetyssä One Planet -huippukokouksessa Pariisissa, jossa yksityissektori otti johtavan roolin myös ilmatorahoituksessa, ja ODOTTAA MIELENKIINNOLLA kansalaisyhteiskunnan, liike-elämän ja paikallishallinnon osallistumista globaalien ilmastotoimien huippukokoukseen San Franciscossa syyskuussa 2018.

Vaikuttaminen, tiedottaminen ja EU:n johtajuus

16. PAINOTTAA tarvetta vahvistaa entisestään julkisuusdiplomatiaa ja poliittista yhteydenpitoa myös korkeimmilla virallisilla tasoilla, lukuisiin poliittisiin yhteisöihin sekä alueellisen ja sitä alemman tason toimijoiden koko kenttään. KOROSTAA noin 80 prosentista maapallon päästöistä vastaavien G20-maiden johtajuuden ja jatkuvan työn merkitystä ja varsinkin kasvua tukevan ilmasto- ja energia-alan Hampurin G20-toimintasuunnitelman toimeenpanemista. PÄÄTTÄÄ ponnistella enemmän vahvistaakseen nykyisiä ja löytääkseen uusia kumppanuuksia kaikkien alueiden maiden kanssa ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja valmistautumiseksi sopeutumaan ilmastomuutoksen kasvaviin vaikutuksiin ja riskeihin.
17. ODOTTAA MIELENKIINNOLLA vuoden 2018 ministerikokousta ilmastotoimista (Ministerial on Climate Action, MoCA), jonka EU, Kanada ja Kiina kutsuvat yhteisesti koolle Brysseliin vahvistaakseen johtajuutta ja sitoutumista Pariisin sopimuksen täyteen toimeenpanoon.
18. TUKEE strategisen viestinnän vahvistamista, jotta se välittäisi ja edistäisi paremmin EU:n korkeaa tavoitetasoa ja sitoutumista, niin sisäisesti kuin suhteissa kumppanimaihin, ei-valtiollisiin toimijoihin ja mediaan, ja jotta luotaisiin ihanteelliset olosuhteet etenemiselle Pariisin sopimuksen työohjelman neuvotteluissa ja niiden loppuun saattamiselle, tuoden samalla esiin turvalliseen ja kestäväan kasvihuonepäästöjen matalaan tasoon siirtymisen edut kestäväan kasvun ja vihreiden työpaikkojen kannalta.

Ilmastopolitiikan johdonmukaisuus kaupan, liikenteen ja energian alalla

19. PAINOTTAA, että vuorovaikutus ilmastopolitiikan ja kansainvälisen kauppaa- ja investointipolitiikan välillä kasvaa, ja KOROSTAA tarvetta niin kahden- kuin monenväliselle työlle kauppaa- ja ilmastopolitiikan keskinäisen täydentävyyden tukemiseksi, mikä edistää välttämätöntä siirtymää turvalliseen ja kestäväan, vähäpäästöiseen, resurssitehokkaaseen ja ilmastomuutoksen kestäväan talouteen muun muassa poistamalla uusiutuvan energian kaupan ja siihen tehtävien investointien tulliesteitä ja muita kuin tulliesteitä. PALAUTTAA MIELEEN 6. maaliskuuta 2017 antamansa päätelmät, jotka koskevat EU:n ilmasto- ja energiadiplomatian synergiavaikutusten vahvistamista. Varsinkin energiadiplomatialla on keskeinen rooli siirryttäessä järjestelmään, jonka energialähteiden yhdistelmä on ympäristön kannalta kestävä ja joka suosii uusiutuvia energianlähteitä ja energiatehokkuustoimia.

20. PAINOTTAA, että Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) on ryhdyttävä nopeisiin ja asianmukaisiin lisätoimiin, jotta kansainvälinen meriliikenne tekisi oman osansa ilmastomuutoksen torjumiseksi. Alustavasta IMOn kasvihuonekaasujen vähentämisstrategiasta pitäisi päättää huhtikuussa 2018. Kuten on sovittu etenemissuunnitelmassa IMOn kokonaisvaltaisen alusten kasvihuonepäästöjen vähentämisstrategian kehittämiseksi, strategian pitäisi perustua asianmukaiseen, Pariisin sopimuksen lämpötilatavoitteita noudattavaan päästövähennystavoitteeseen ja sisältää luettelo ehdotetuista lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin toimista, jotka koskevat kaikkia aluksia. ILMAISEE TYYTYVÄISYYTENSÄ One Planet -huippukokouksessa esitettyyn Tony de Brum -julkilausumaan ja korostaa asianmukaisen suhdetoiminnan tarvetta poliittisen tuen vahvistamiseksi ennen IMO:n meriympäristön suojelukomitean 72. istuntoa (MEPC 72) sekä pyrkii onnistuneeseen lopputulokseen MEPC 72:ssa.
21. PYYTÄÄ Kansainvälistä siviili-ilmailujärjestöä (ICAO) hyväksymään vankat säännöt, jotta vuoden 2016 ICAOn yleiskokouksessa hyväksytty hiilen kompensoimista ja vähentämistä koskeva kansainvälisen ilmailualan järjestelmä (CORSIA) pannaan täytäntöön tehokkaasti, ja takaamaan mahdollisimman laajan valtioiden osallistumisen, jotta tavoite hiilineutraalista kasvusta vuodesta 2020 alkaen (CNG 2020) saavutetaan. Tätä täydentävät muut toimet, muun muassa edistyminen ilmaliikenteen hallinnassa, ilma-alusteknologiassa ja kestävässä vaihtoehtoisissa polttoaineissa. Tutkimus- ja innovaatiopolitiikkojen ja -ohjelmien jatkuvuus on oleellisen tärkeää, jotta voidaan saavuttaa Pariisin sopimuksen lämpötilatavoitteiden mukaiset päästövähennykset mahdollistava teknologisen kehityksen ja toiminnallisten parannusten taso.

Tie COP 24:ään

22. TOTEAA sopimusosapuolten edistyneen Pariisin sopimuksen työohjelmassa Fidžin puheenjohtajuuskaudella COP 23:ssa. TOTEAA MYÖS, että kaikille osapuolille yhteiset säännöt, erityisesti avoimuuskehys, ovat välttämättömiä Pariisin sopimuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi. ON EDELLEEN VAKUUTTUNUT siitä, että kaikissa Pariisin sopimuksen työohjelman osissa on vielä edettävä merkittävästi ja tasapainoisesti, jotta työohjelma valmistuu COP 24:n aikana.

23. KUTSUU yhteiseen, syväluotaavaan ja kohdennettuun pohdintaan etenemisestä sovittujen sopeutumis- ja hillitsemistavoitteiden saavuttamisessa Pariisin sopimuksen pitkän aikavälin lämpötilatavoitteiden mukaisesti. Tässä yhteydessä ODOTTAA MIELENKIINNOLLA vuoden 2018 Talanoa-vuoropuhelua, jota COP 23:n puheenjohtaja Fidži on esittänyt jatkettavaksi läpi koko vuoden. TOISTAA EU:n ja sen jäsenvaltioiden sitoutumisen täysipainoiseen osallistumiseen vuoropuheluun ja ROHKAISEE kaikkia osapuolia hyödyntämään tätä mahdollisuutta arvioida yhteisiä ponnisteluja kohti Pariisin sopimuksen pitkän aikavälin hillitsemistavoitteita ja tarjota tietoa kansallisesti määriteltujen panosten valmistelussa COP 24:n Talanoa-vuoropuhelun poliittisessa vaiheessa, keskittyen yhteisiin toimiin ja globaalin tavoitetason nostamiseen. COP 24 on myös mahdollisuus arvioida kaikkien osapuolten toimia ennen vuotta 2020. KATSOO, että IPCC:n erityiskertomus vaikutuksista, joita on maapallon keskilämpötilan nousulla 1,5 celsiusasteella, on arvokas tietolähde keskusteluille tässä yhteydessä.
24. KOROSTAA, että laajin mahdollinen sidosryhmien osallistuminen ja vuoropuhelu kansainvälisten kumppaneiden kesken on olennaista Pariisin sopimuksen toimeenpanolle ajallaan ja maailmantalouden välttämättömälle muutokselle. Tässä yhteydessä MÄÄRITTELEE Talanoa-vuoropuhelun keskeiseksi teemaksi EU:n ilmastodiplomatiassa vuonna 2018. Tämä mahdollistaa EU:lle ja sen jäsenvaltioille keskinäisen ymmärryksen ja luottamuksen syventämisen, mikä puolestaan vahvistaa yhteistyötä kumppanimaiden ja muiden sidosryhmien kanssa ja antaa mahdollisuuden saada valmiiksi Pariisin sopimuksen työohjelma COP 24:ssä.
25. TUKEE PÄÄTTÄVÄISESTI UNFCCC:n sihteeristöä sekä Fidžiä ja Puolaa COP 23:n ja COP 24:n puheenjohtajavaltioina niiden tehtävässä johtaa kansainvälinen yhteisö menestyksekkääseen COP 24:ään, ja JATKAA MÄÄRÄTIETOISESTI kohti Talanoa-vuoropuhelun onnistunutta lopputulosta, jossa Pariisin sopimuksen työohjelman valmistuminen ja ilmastotoimia koskeva ohjelma ovat avainasemassa ja jonka kautta EU ja kaikki kansainväliset kumppanit sitoutuvat jatkuvaan työhön ilmastonmuutoksen torjumiseksi.